

Ի Բ Ի Կ Ի Կ Ի
ՍԵՐԻԱԼ ՆՈՒՄ. 60 Գ. ՈՍԿԵՂ. Գ. 35 Ե Ե
ԱՐՏԱՄԱՆ. ԵՂ. 4 ԵՂԵՐ
ՎԵՐԱՄԱՆ 2,50 Ե
ԻՐԱԳ ԵՂ ՊՐԱԿ. Գ. ԼՂԳ. ՈՍԿԵ
ՏԼ. Լ. ԵՂԵՂ. Ե. ՊՐԱԿ. ԵՂ. Ե
ԵՂԵՂ. ԵՂ. 3,50 ԵՂԵՂ. Ե

ԱԶՏԱԿ

ՀՈՐԵԶԱՐԹԻ
19
ՄԱՐՏ
1930
«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
R. P. 587
BEYROUTH, G. LIBAN
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

Հ Ա Յ Ա Թ Ե Ր Թ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԼ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹ ԶՈՐԵԲՉԱՅԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԹԻԻ 283

« Զ Հ Ո Ւ Տ Ը »

Գրեց՝ Ա. ԱԶԱՐՈՆԵԱՆ

ԶԱԳՐԱԻ ԱՄԲԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մեր նախորդ թիւով հրատարակեցինք համայն հայութեան
ընդեւ կողմէ, ստորագրուած Գաղթականական Կեդրոնական
կառնարարութեան նախագահ Ն. Ս. Օժոթիւն Կրկնից Սահակ
կաթողիկոսի և անոր հինգ անդամներուն կողմէ:
Սոյն տպագրի կողմէ գրուած էր մեզ հրատարակութեան ինքն-
բանօք և որուն բովանդակութիւնը համապատասխան էր մեր
փախու միջոցներով քաղած մանրամասնութեանց, ինչպէս
որն օրը օրին հաղորդած ենք մեր ընթերցողներուն: Գովելի և
քաջա որ, Մնամատարական Մարմինը այնքան մօտէն ուսում-
նարած և պատրաստած է ճշգրիտ մէկ պատկերը մեր նորագոյն
ժամանակներուն և ձեռնարկած անոնց վերաբերեալ նորութեան
կատարաններուն:

Կատար ենք որ Սերբիոյ և արտասահմանի հայութիւնը իր
այլին պարտականութիւնը արժանաւորապէս պիտի կատարեն
իսթբուն մասնա՝ կցութիւնը բերելով Կեդրոնական Մարմին այդ
տառուէ կողմէ: Արդէն հայ մամուլն ու հայ գաղութները, շատ
նշմար բացառութիւններով, նուիրած են այդ ազգավերելութեան
ծին իրենց նիւթական ու բարոյական ամէն աջակցութիւնները
ամաղրելու աշխատանքին:

Հայկաի Մնամատարական Մարմինը անկասկած կը յաջողի իր
նարեղած ծրարքը յաջողութեանը մէջ, միշտ իրեն յետարան և
պիտի ունենալով պարտաճանաչ և գիտակից հայ ժողովուրդը:
Բայց զարմանալի է որ, Հայկաի մեր պաշտօնակիցը շատ ծանր
ստատանութեան կ'ենթարկէ խնամատարութեան նախագահ Վե-
րառն ու անդամները, յայտնելով որ այդ Վերառն բովանդակու-
ն մէջ կը պակսին ճշգրտութիւնը, լրջութիւնը և մանաւանդ խո-
սելիւնը և կը կասկածի որ Վե. Վեհափառութիւնը Կաթողի-
կոս և անոր փորձառու և ծանրապալու զործակիցները իրենք իրմ-
րած չըլլան զայն:

Ուրեմն կամ Մնամատարութեան նախագահ Վեհափառին և
անդամներուն ստորագրութիւնները կ'ընտրուած են և կամ անոնք
քան ապիկար գտնուած են որ իրենց կամքերն ու գաղափար-
ք արտայայտելու անկարող վիճակ մը ունին: Այս ենթադրու-
ն մեզ առաջնորդող մեր պաշտօնակիցին հետեւ տողերն են:
Կանխ է ր կողմէ արդիւնք է ուրիշ ձեւեր մը, ուրիշ միտք մը,
յակայն, չէ կրցած անճարակութեան զերծ մնալ և պատճառ ե-
ն ու պիտի ըլլայ նոր թիւ ըմբռնութիւններուն:

Այ մէկ օրս և առարկութիւնը կարելի է ընել սոյն կողմ բովան-
դութեան շուրջ և ոչ ալ կասկածի կարելի է ենթարկել Մնամատա-
րեան անդամներու լրջախոհութիւնն ու կարողութիւնը: հետեւ-
սխալ հաշիւներէ և նկատումներէ առաջնորդուած են անոնք:
նք կուզեն ամբաստանել ազգանուէր ժողովականներն ու
նախառ նախագահը:

Հայ ժողովուրդը, առանց ազգուելու գիտումնաւոր ըսի ըսա-
լէ և հայափետ: շուրհներէ, կապած է իր արժանաւոր գաւախե-
ն կողքին և իր վտիտ քաղաք բացած անոնք առջև Մենք կ'ըս-
անք սակայն որ Մնամատարական Մարմինը հերքէ իրեն վե-
րուած այնքան ծանր ամբաստանութիւն մը, ամենափոքր կաս-
մ մ'իսկ չի հրաւիրելու համար իր վրայ:

ՎՏԱՆԳԻ ՀԱՆԴԵՊ

Դառնութեամբ ձեռք կ'առնենք այսօր մեր գրիչը և ստրաս-
կը տեսնենք զէպի կազմաւորում և այլասերում մեր արա-
թաց վայրէջքը: Կամ պէտք է քարանայնք և արձանանայնք
ընտելու համար այս անաւոր անկումէն, և կամ փորենք մեր
քերը՝ չի տեսնելու համար այն տիրապետիկ գերեզմանը որ պատ-
ստուած է ողջ ողջ թաղելու համար մեր ցեղը:
Այս ի՞նչ անկում է հայրենակիցները:

Ազգային ո՞ր գերագոյն շահերուն համար է այս ամուլ և կըր-
տ պաշարը ամենուրեք: Եանուն ինչի՞ է այս կալամատար և ո՞ր
ընտելութեան զաշարակութեան համար այսքան ազմուկն ու քի-
նիւնըները իրենցնալով Վեհուած է մեր ճակատադրը՝ շատ անդո-
րէն և կամայ կամայ սկսած ենք հալել ու շողիանալ Յաւազին
յուսահատական իրականութիւնը: Իրերամարմ հոսանքներ և հա-
անեայ ուժեր թափառական ժողովուրդի մը ամբողջականութիւնն
կապաղութիւնը կը քանգեն: Արտաքին ու ներքին վտանգներ
կազմէ կրացներով վերջապէս պէս կանգնած են մեր առջև և կ'ապառ-
ն մեր գոյութեան:

Իսկ մենք ի՞նչ կ'ընենք:

Առանց քացատութեան բոլորս ալ դարձած ենք կասկածելի և
յայտարարութիւններ, ու փափաքներ հետեւ անկեղծ ըլլալէ:
մեր գաղութին մէջ կայ մէկը որ համաձայն չըլլայ հայոց ազ-
նիքնայտուելու ու ինքնուրոյն մշակոյթով ու բարեկրով վատ
հեղու և անոր սրտին մէջ հայրենիքի զգացումը տեսական ընելու
գաղափարն չուրջ: Կը գտնուի մեր մէջ մէկը որ չի փափաքի հա-
րաշխ ու միակամ ձեռն ձեռքի աշխատելով մեր ազգային մեքե-
ն շարժման մէջ պահելու և մեր պատմական ազգը աղբիւնելու
հրական իտէպը: Կը ընդապէս կայ հայ մը որ մեր ժողովուրդի
կատարութիւնն ու անկախութիւնը չի ցանկայ:

Այն ամառ հունձը վերջնալու-
րաց էր:
Կալերը կենդանացել էին, և որ
բերնէ բերան մի գարմանաճաշ
լուր տարածուց:
Ասում էին, թէ մեր կողմերը
չուտով մի քնուտ է երեւում:
Մեր գաւառը, ի մասնաւորի մեր
գիւղը տակաւին հրէայ տեսած չէր:
Մէկն ասում էր, թէ քնուտը եր-
կար, մինչև ծնկները հասնող մի-
րաք ունի, որ քայլելիս հաւաքում
է ձեռքում պահում: Մի ուրիշը հա-
ւատացնում էր, թէ նա կարճահա-
սակ մարդ է, ցանցառ ու տղիկ մի-
րաքով, նման մեր գիւղի ժամհար
Սողոմոնին: Ումանք պնդում էին,
թէ նա երբեք ոտքով չի չըլում և
միշտ էջ է հեծած: Ուրիշները՝ թէ
էջ չունի, խեղճ ու կրակ թափա-
ռական է և գաւազանը ձեռքին
անցնում է աշխարհից աշխարհ՝ իր
սե օրն է քաշում:
Քեռայր թափոք մեզ, մեր թա-
ղի տղաներին բարձրագոյն համո-
զում էր զգրչ իրենց քնուտից, թէ
նա հատուած դիտէ, որ քնուտները
խաչապաշտներին երախտները գո-
ղանում են ու տանում սպանուած,
արիւնը խմում և թէ այդ եկողը
հէնց դրա համար է թափառում:
— Ինչու հուպ թուրքի երա-
խայ չի փախցնում:
— Դէ ինչք թուրքի պէս բան
է, — պատասխանում էր Քեռայր:
«Թուրք» այս զէպքում նրա
բերանում նշանակում էր «անհա-
ւատ» կամ ու՛ր գիտէ ինչ թարս
կրօնի հետեւը:
Այսպէս թէ այնպէս՝ քնուտի
գալտանիս լուրը մեր գիւղում խը-
ռովի էր ամէնօրին:
Կանանց չըմբռնում մասնաւորա-
պէս մեծ էր չիտիկն ու փոփոքը:
Հրաշքի պէս բան էր... քնուտ:
Ու նրանք ժամ առաջ տեսնելու
տեսնող ընդհանուր էր: Ինչպէս է
լինում քնուտը տեսնես բոլորովին
մարդի նման է, թէ մի քիչ ու-

րիշ տեսակ է. ո՞ր է գալիս. ի՞նչ
է փնտում մեր կողմերում:
Ի՞նչիք էինք լուր, ինչիք էին
պատմիկ մեզ մեր մեծերը:
Աւետարանից գուրու մի այլ ա-
ւետարան կար անդիլ ու սիրուն
աւանդութիւններով զարդարուն,
յաճախ բուն աւետարանը լրացնող,
սրբադրող, որ մեր ծնողները գի-
տէին, լսել էին իրանց հայրերից
ու հին հին պապերից:
Եւ իրենց ճշմարիտ աւետարանը
հէնց այս էր, մինչդեռ ժամում կոր-
դացածը ոչ ոք չէր հասկանում:
Բայց այս միւսը պատմում էր
պարզ հակառակ իրողութիւն. և ա-
մէն տարի թարմացնում էին աւազ
շարժին, զարդացնում էին նոր յա-
ւելումներով և իրենց հաւատի և
բարեպաշտութեան բուն ազդիւն
էր: Մարդկապաշտի սկսեալ մեծ
խողովը բնութիւն ամէնօրին, կրօ-
նական մի երկրպագ կիրք տակ-
նուէրայ էր անում սրտերը:
Այդ օրերին երկկողման եկեղե-
ցուց տուն էինք դառնում, մենք՝
մանուկներս հետաքրքրի ու երկ-
չու, հրաշքի սպասող և հրաշքից
զոդացող և ծնողները լուռ ու մտա-
հոյ, Ընթերիկից յետոյ, երբ ճրագը
պլպլում էր մի անկեղծում ու խա-
ւարը կերպարանք ու շուէն էր առ-
նում, սկսում էին հրաշապատում
առապելները Քրիստոսի մատու-
թեան, հարաբանքներին, խաչու-
թեան և յարութեան մասին:
Եւ ամէն տարի քրիստոնէական
մեծ ողբերգութիւնը նկարագր-
ւում էր նոյն ցաւազին չեչուով
ու հաւատով, սակայն այդ բոլոր-
ընդարարութիւնը տարիներ տառ-
չէ կատարուած, այլ այսօր իսկ
յեղկելուում է աշխարհի առջև իրա-
կան ու արտապիկ:
Զգրծած ուրիշ տեղ, բայց մեր
փոքրիկ կիսախառն ու խոնաւ ե-
կեղեցում, ուր խնկի բուրմունքի
հետ միշտ մի տառակ ու ցուրտ
բան կար կաւէ պատերի վրայ ու-

Յաճախակի գիտողութիւններ
գիւր բերած են այն կարակալութեան
որչալի ցաւալի այնքան ճշմարիտ -
որ կապելաներու և սրճարաններու
յաճախողներուն մէջ հայերը մե-
ծամասնութիւն կը կազմեն՝ բազ-
դատմով իրենց թիւին: Հայկաի
մասին է որ կը խոսիմ: Մանաւանդ
առաջիններու յաճախողները գիւ-
թէ բացառաբար հայերէ կը բաղկա-
նան, գրեթե ինչ ամբողջ թիւքե-
րի մը մէջ հայերը անգիտակցաբար
ընդհանրացնել կը քանան և դոր
անցորդը սրտակի կը լսէ:
Ուրեմն կը նշանակէ որ հայ
վատակաւորը իր շահածին կարեւոր
մէկ մասը գինիի խաճ օգիլի ու նր-
ման ողբից բովելիներու կը յառ-
կացնէ: Աւելորդ կ'ըլլայ խոսիլ
ներկայ տնտեսական ճնշող տաղ-
նապի մասին և հետեւաբար արդէն
անբաւարարութեաննայն շահուն որ
յատկացուած է ամբողջ ընտանիքի
մը խեղճ ու կրակ ապրուստին և
քնիւն չահէն գոյնալով է որ կը
լիւթալիստի ողբից բովելիներու
սպառումը:
Գոյնալով ըսի և իրաւունք ու-
սուցիկ ու ցարժիկ առատաղի
տակ, ամէն տարի Քրիստոսը իրա-
պէս չարաբարում, խաչում, մեռ-
նում էր, ապա յարութիւն առ-
նում:
Ան աշտեղ, այս խաւար խո-
բաններէ մէջ և սեղանի վրայ ուր
փոքրիկ վեցմեկեան հրեշտակներ
էին առաւելում, գտնում էր Գիթի-
սեմանի պարտէզը, Պիղատոսի պա-
լատը, քանադայապետներ թաղը
ու Գողգոթան:
Եւ ամէն տարի այդ չարաբան-
քի ցաւազին գրուակները նոյնն
էին, բայց միշտ մի քիչ աւելի
զարդարուն քան նախորդ տարի:
Ո՛չ Յուդան էր ծերանում, ո՛չ
հրեաները, ո՛չ Պիղատոսը և ո՛չ
Քրիստոսը: Կրօնական այս մեծ ող-
բերգութեան գերակատարները
տարեան յետոյ ու մէկ շաբաթ
թաղուած մնում էին մի անձանթ
տակ, ապա աւազ շարժին յայտնը-
ւում իրենց յախտնական զերք
կատարելու համար:
Զէ՛ որ ժողովուրդները երկա-
ների պէս են, նրանք առապելնե-
րը պատմում են միշտ որպէս իրա-
կանութիւն և միշտ ակախութեան
չեչուով, և ամէն մի պատմող իր
հոգու գեղեցկութիւնն է փռում նը-
րա վրայ:
Քրիստոսի կեանքն ու մահը մեր
յարկերի տակ պատմում էր այն
խորին համոզումով թէ Աւետարա-
նում չէնց աղպիս է գրուած. ե-
կեղեցում լուսած անուններին ու
քանադայի չըթուներեցի խաճ
լուրերի վրայ շարադարում էր մի
նոր Աւետարան, անունգոյնակ ու
արդար, ուր հրաշքներ կամ թան-
քանում էին կամ նօսրանում, քան-
ձանքն ու հատուցումը ներգաճակ-
ւում էր ընթացիկ բարոյական հաս-
կացողութիւններին համաձայն,
պատկերները խոսում ու ձեռ-
կերպում էին մարդկային ամէ-
նօրեայ կենցաղին համապատաս-
խան: Արդարութեան զգացումը ի-
նչու պահում էր ստանում միշտ
հաւատարմ մնալով Աւետարանի
ոգնու:
Ու իր պարզութեան մէջ այս
մարդկայական Աւետարանը ապա-
ր ի մոլեանդ գրեթե չափազան-
ցութիւններին և Քրիստոսի մեծ
խօսքը ու իր կեանքը մեր խրճիթ-
ներէ մէջ փռում էր իր ամբողջ
առատաւային գեղեցկութեամբ:
(Ճար.)

նիւ. և որ ընտանիքի հայրը տառա-
պաղին տաճարներով կը յաջողի
օրական փոքր գումար մ'ապահո-
վել, այդ գումարն իր անձնականին
պատկանելի ստալ կը պատկանի իր
ամուսնուն ու դաւալաց դորս հո-
գալու, խնամելու, անուցանելու և
սիրելու պարտաւոր է ամէն լսողն
ստալ:
Իսկ այդ յաճախ արդէն անբա-
ւարար գումարէն մաս մ'ալ կը
խնայէ ու քանաճոյքը դոճացնելու
համար օգիլին ու գինիին կը արա-
նաղրէ, որով անոնցմէ գողութիւն
մ'ըրած կ'ըլլայ:
Որքան հեղինակաւոր բերաններ
խօսած ու կարողապոյն գրիչներ
գրած են ողբից բովելիներու մեռ-
տակարութեան մասին թէ՛ բնկերա-
բանական և թէ՛ առողջապահական
տեսակէտով. առանց այդ նիւթին
անդրադառնալու եւ կ'ուզեմ խօսիլ
կապելաներ ու սրճարանները յա-
ճախելէ յառաջ եկած ուրիշ մեռա-
ներու մասին:
Առանց այդ տեղեր ոտք կոխելու,
գուրալէ, ապակիներէն ներս գի-
նելով մարդ իր տեսնէ մի խախտն,
ապակահամ, թանձրացած օդ մը
զոր տպւոյնում են չնչիլ յաճա-
խողները:
Օգը ապակահամ է որովհետեւ կը
պարունակէ փոշի, սիկատի կամ
նարկիլէի մուխ, այդօրի չողի, ար-
տաշնուած օդ ու լամբարներու
վտակէն, կրակարանի ամուխին
այրելին կամ մարդից արտաշնու-
մէն յառաջ եկած մեծաքանակ ա-
խային կազ ու քրտինքի չողի: Մէկ
խօսքով նաև կը տիրէ այնպիսի
միջոցներով որ փոխանակ արիւնը
մաքրելու, վերանորոգելու, անոր
գնդիկներու կենսաւանկութիւն տա-
լու ծառայող թիւում ինչ, մեռա-
կար կաղեր կը հայթայթէ անոր:
պարզապէս կը թունաւորէ զայն:
Ամէն րոպէ մարդկային յօրին-
ուածութեան վրայ խուժող ու զայն
գետնաբարկու քանացող մանրէնե-
րու կամ ուրիշ խառնածող աղբա-
ներու էն մեծ անոնքները, բոլոր-
ներու հետ կեցող ու զանոնք պաշտ-
պանող պահապանը արեան ցնդիկ-
ներն են: Որչալի այս ցնդիկներն
առողջ, գորիկ ու լաւմալիլ են,
այնքան զօրաւոր են պաշտպանո-
ղական միջոցները, ընդհանրապէս
որչալի տկար ու սակաւաթիւ են
անոնք այնքան գերութեան կը
մուտք կը գործեն ու ակներես կը
զործեն խուժող թշնամիներն, այն
է՝ մանրէներ կամ աւերածող ուրիշ
աղբակներ:

Արդ ամենուր գիտցած բանն է
որ արեան ցնդիկները բնականն և
առողջ վիճակի մէջ պահելու միակ
պաղարկ մարդու օդն է. օդ մ'որ,
իր կարկաղանցիկ լինելուն տարե-
րէն գառ — մասնաւորապէս թիւթ-
ուածին 100 ին 22 համամասնու-
թեամբ — օտար նիւթեր չի պա-
րունակէ, մինչև կրկնութիւն մը
պիտի ըլլայ ըսել կը կապելանե-
րու և սրճարաններու օդը իր պա-
րունակած օտար կաղիւղէն նիւթե-
րու և փոշիի պատճառաւ ապա-
կանում են թիւթուածին քանակու-
թիւնը պակասած է: Հետեւաբար
կազմաւորութեան մէջ իր կատա-
րած չըմբռնել ընտանոցային առնա-
յին թիւթաւորով բնաւաւորուած
արեան ցնդիկները, որոնք թիւթե-
րու մէջ արտաքին միջոցներով, օ-
դի հետ չլիւսան մէջ մտնելով վերա-
նորոգուելու, այսինքն առնալին
թիւթաւոր գոլոստալով թիւթաւոր
անոնքն ու պէտք ունին, այս վերջի-
նէն բաւականապէս չեն կրնար
զանել ու մասամբ միայն կը մաք-
րուին ու մասամբ աղտոտ կը մը-
նան ու հետեւաբար իրենց բնաւա-

ԿՄՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
ԱՐԱԳ ԵՒ ՔԱՐԵԽԻՂՃ ԳՈՐԾ
ԴԻՄԷԼ ԽԱՆ ԱՆԹՈՆԻ, ՊԵՅ, ՊԵՋԵՐՄԵԹ
ՃԱՄԸ 9—12 և 3—6

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՆԹԻ ՆԵՂՈՒՑՈՆ ՏԱԿԵՆ

Լոնտոն.— Մանչի տակէն բացուելիք փապուլցիի Յանձնաժողովին տեղեկագիրը պիտի հրատարակուի Յանձնաժողովի խնդիրը քննած է տնտեսական, երկրաբանական և գործնական սուխեան տեսակէտէն: Թերթերը կ'ըսեն թէ Յանձնաժողովը փապուլցիին շինութեան համար անպատեհութիւնն մը չի տեսնել: Տեղեկագիրը պիտի առաջարկէ նախ փորձի ուղի մը ինչ որ հինգ միլիոն ոսկի պիտի արժէ: Բուն փապուլցիին 25 միլիոն պիտի արժէ. երկրորդը շինութիւնը անհատական ըլկերութիւնն է մը լանձնէր: Երբ տեղեկագիրը երեսփոխանական ժողովին ներկայացուի, ժողովը պատեհութիւն պիտի ունենայ զայն քննել: Երբ քաղաքական և զինուորական տեսակէտէն:

Լոնտոն, 12.— Ազգային պաշտպանութեան բաժնիքն հակառակ է կ'ըսուի Մանչի ներքին շինութիւնը փապուլցիի ծրագրին:

ՖԱՐԱՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԵՋ

Բարիկ.— Պիւտե՛ն էլ իմ տ. յօւնա՛նք երբեք չունի մեծ վիճարանութիւնները սկսան: Խորհրդարանը իր չիջերային նիստին մէջ, հակառակ ելծատական յանձնարարքին եզրակացութեան, որ աննպաստ էր դարձնել: 286ի դէմ 292 ձայնով վստահութիւն լայնեց ևս առաջարկեան ծրագրին: Կառավարութիւնը վստահութեան հարց դրած չէր:

Բարիկ.— Ելծատական Յանձնաժողովին աննպաստ եզրակացութեան շուրջ կառավարութիւնը վստահութեան խնդիր լարուցած ըլլալով խորհրդարանը 290ի դէմ 320 ձայնով վստահութիւն լայնեց ևս առաջարկեան:

ԿՍՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՂԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Պոմպէյ.— Կանտի արտաւորութեան սկսաւ իր պատմական արշաւանքը: Հնդկաստանի ամէն կողմէն աղօթքներ կ'ըլլան իրեն յաջողութեան համար: Հապարակար կամաւորներ կը պատին փողոցները իրենց արձանագրութեամբ նշանակներ թէ աղբարի պաշարի օրը հնարած է: Այս պահուն որ Կանտի իր 79 ընկերներով սկսաւ իր արշաւանքը բոլոր գիւղերը զը շաղարկուեցան և փողեր հեղեղուցին: Կանտի իր արշաւէն առաջ աշտոնք չկարող զիջել տեսնեալ հազարներով անձեր անցան իր բնակարանին առջևէն և խնդրեցին ոչ զիրենք օրհնէ: Կինները յայտնաբերեցին զիրեն ճակատին վրայ և իրենց ձեռքով հիւստիս ճակատները հազարուցին: Օրհնեցանք բարձրացան և Կանտին օրհնելով բազմութիւնը ճամբայ ելաւ:

ԻՆՉ՝ ՍՈՍՍՊԵԼՆԵՐ ԿԸ ՊՍՍՍՈՒՆ

ՍՈՒՍՊԵԼՆԵՐ ԲԵՄԵԼԻ ՄԱՍԻՆ

Ամերիկեան մեծագոյն թերթերէն «Նիւ Եօրք Թայմզ» կը հրատարակէ Պոլսոյ թղթակցին հետեւեալ հեռագիրը: «Կը պատուիր թէ Բէմալ 36 ժամ անընդհատ իր գրասենեակին առջև նստած և տնտեսագիտական գիրքեր կարդալով է և գիշերուան «ը բռնէն լետոյ դարձնալ շարունակած է նոյն գործը: Ասիկայ, զարմանալի չէ սրովհետեւ երբ թերթի խմբագրող միտքը զին խնդիր մը լուծել, ալ ոչ ժամանակ ու ջանք, ոչ ալ իր տնքը կը խնայէ: Կողմն տնտեսագիտութիւնը կ'ուսումնասիրէր, քանի տնտեսագէտ լուծուալին ամբողջ աշխարհին մէջ մեռեալ հանքարանքներէն մը կը տիրէ որ անսովոր զէպքերու աղբաւորները կրնար համարուիլ:»

Հետագիրը դեռ ուրիշ տեղեկութիւններ կուտայ թուրքիոյ տնտեսական կացութեան մասին: Զարմանալի է որ ամերիկեան մեծագոյն թերթի մը թղթակցը միտաւորութիւնը կուտանալ հաւատարմութեամբ շրջանակներու կողմէ պրոպագանտի համար շրջաբերութեան տրուած լուրերուն, երբ արար աշխարհ գիտէ թէ Սոսսպել Բէմալ կը տառապի լուսնոտութեամբ և ժամանակը կ'անցնէ հաճոյի և պէնարութիւնքի մէջ:

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՊՈՒՍՏՆԵՐԸ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՀՐԱՅԱՆԳՆԵՐԸ

Վատիկան հրատարակեց հրամանագիր մը, ուղղուած ոչ խորհրդարան կաթոլիկ եպիսկոպոսներուն, կղերականներուն, մայրապետներուն, ուսուցիչներուն և ծնողներուն հրահանգներ տալով թէ ինչպէս կրնան պիտի հազուին պահելու համար համեստութեան սահմանները:

Հրամանագիրը կը սկսի Պօլսոյ Առաքելոյն առ Տիմոթէոս լուծ առաջին թուականին, 11-րդ գլխուն, 9-րդ և 10-րդ պարբերութիւնէն մէջբերուածով: Ասիկա կը վերաբերի կանանց հագուստները համեստութեան:

Հրամանագիրը կը բաղկանայ 12 հրահանգներէ և ստուգադրուած է Կարաիւնայ Տօնաթօ Սպարեթիէ: Ինչեւորդ էր բահանգին համաձայն սն համեստութեան հազուած աղջիկներն ու կիները պիտի գլխովին հաղորդութիւնէ, մինչև անգամ գուցէ չմտնուին եկեղեցիներէն ներս:

ՊՐԻԱՆԻ ԴԵՐԸ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ ՄԵՋ

Լոնտոն.— Պ. Պրիան օրագրուները ընդունելով, լայնաբերեց թէ խորհրդարանովին մէջ իր գիրը վերջացած է: Անիկա կը նախատեսէ զաշխարհի մը նաւալին մեծ պետութեանց միջև, սպառազինութիւնները սահմանափակող նոր մարտանաւերու շինութեան «արձա կողմը» տալու ձևով մը:

ԹԱՐՏԻԵՕ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻ

Բարիկ.— Յամառ գործերը կը շրջին խորհրդարանի նըստանքներու մէջ, թէ պ. Թարսիէօ մտադիր է եղբր հրաժարելու, անմիջապէս սր պիւտե՛ն քուէարկուի: Ասիկա հետեանք կը նկատուի խորհրդարանին մէջ կառավարութեան կրած պարտութեան:

ՖՈՐՍՄԱՍՍՈՒԼԸ ԵՒ ՆԱԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

Փարիզ.— Մասուլը, մեկնաբանելով պ. ս. Պրիանի և Կանտիի միջև Լոնտոնի երկար խօսակցութիւնը, որուն արդիւնքը դեռ գաղափար կը պահուի, կ'ենթադրէ թէ իտալիա կը պտնէ իր պահանջները Յրանալի հետ նաւալին: հաւաստութեան մասին և կը նախատեսէ խորհրդարանովին սնանկութիւնը Ամերիկայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ պատուիրակութեանց անհաշտութեան պատճառով:

Պ Ա Պ Ի Կ Ե Ա Ն ՕՃԱՌԻ Մ Ե Ծ Գ Ո Ր Ծ Ա Ր Ա Ն

ՐԻԻ ՆԱՅՐ, ԵՐԱՍԹՈՒՂԻԻ ԿԱՍՈՒՐՁԻՆ ԿԻՑ

Այս Հայկական Գործարարը կը պատրաստէ տեղական և Մարտիկա-յի տար Զուրի և պաղ Զուրի օճառներ: Կատական ամենաբարձրական սիւթէ-մով և բացարձակապէս անխաբար:

ՊԱՊԻԿԵԱՆ ԵՃՈՒՆ ՅԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ ԵՆ.—

- 1.— ԱՍԻ ՄԱՔՐԵԼ.
- 2.— ԱՍԻ ՓՐՓՐԵԼ.
- 3.— ԱՍԻ ՓՐՓՐԵԼ ԵՒ ՔԻՉ ՍՊԱՌԻԼ.
- 4.— ՈՒՇ ՀԻՆՑԵԼ ԱՍԹԵՐԸ.
- 5.— ՁԵՌՔԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԱԿՈՒՂ ՊԱՆԵԼ.
- 6.— ԱՍԵՆԵԼ ԲՈՒՐՄԱՆԻՔ ՍԼ ՏԱԼ.

Գործարարատէրը իր ապրանքները ընդհանրացնելու նպատակաւ, ամսական կը ծախէ հետեւեալ անոթի զինքով:

Մարտիկոյ օճառ (72 օ/օ)	120	կրամնոյ կտորները	3	Ա. Դ.
»	»	240	»	»

Տեղական օճառ օխան 30 Ա. Դ.

Կը ծախուին ՊԱՊԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԱՍԱՆ և բոլոր հայ նպարավաճառներու մօտ:

Այս օճառներուն ամսանոթիւնն ու որակը հասկնալու համար խրա-քանչիւր հայ ընտանիք միայն անոթ մը թող փորձէ:

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ Մ Ե Ծ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ապտիլ Նար Հէպօ Եւ Խորէն Թրեմ

ՐԻԻ ՍԵՆՊԻ, ՍՈՒՐԱՍԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՎԱՐԻ ԱՆԿԻՆԻ ԴԻՄԱՑ

10 Ցարուան փորձառութեան ճնոցին կըցած եմք Պարսկաստանէ մէկէ մէկ հաւաքել ամեն ընթիւ եւ յարկի գոյգերը աւելեցան եւ Ամերիկեան ճաւաղներով:

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՏԵԼԻՑ ԵՆ ԱԺԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՂԸ, ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԳՈՂ ՊԵՏԻ ՄԵԱՑ

Ուրեմն անգամ մը այցելեցէի եւ տեղեկագրէի մեր պայմանները: Այն յաճախորդը որ մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ գնած գորգը չի սիրէ եւ ուզէ վերադարձնել, միշտ մէկ ամիս, հարիւր 10ը գողցով եւ կընդունիմք. իսկ միշտ 3 ամիս մեր ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ գնուած գորգ մը կը փոխենք ուրիշ գորգի մը հետ:

ՊԵՐՈՒԹ-ՆԻԻ ԵՐԲ 18 ՕՐՈՒՄԱՆ ՄԵՋ

ՊԱՅՐՆ ԼԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԻ

ԿԱՆՈՒՍՈՐ ԵՒ ԱՐԱԳ ԵՐԲԵԼԵԿ ՊԵՐՈՒԹԻ ԵՒ ՆԻԻ ԵՐԲԻ ՄԻՋԵԿ

Անգլալեզուներն ընդ էՏԸՍԸՆ, որուն 25,000 քօն ստուգութիւն, պիտի հասնի մեր նաւահանգիստը 25 մարտին եւ պիտի մեկնի Յոյն օրը համար 16ին, ուղղակի Բիւրե եւ Նիւ Եօր ընդունելով համարները ամէն կարգի համար:

Այս նաւը համարողներ կ'ընդունի նաեւ Մարտիկոյ համար տասնորդերով գիներով, ինչպէս նաեւ համարողներ Մօնթէվիտէօի Պալէստինայի զուգարկայութեամբ Համարիկ Միւս գերմանական հսկայ եւ տեղեկութեան վրայ, Գուպայի, Մեքսիկայի եւ բոլոր Կերտանական Սմերիկայի նաւահանգիստներու համար:

Անգլոյն միջոցը ապահով ու հսկայ հասնելու համար, Ապահովեցէի Ձեր տեղերը դիմ լով Սմերիոյ եւ արեւելքի ընդհանուր գործակալ:

ՃՕՐՃ ՏԵՏԵՂՈՒԻ

Պէլսոյ Յօշ փողոց

Հեռագրական հասցէ
COLUMBUS Bymouth

Փոստարկի Բիւ 806
Թէլֆօն — 8-45

Մեր հայկական բաժնի գործակալն է՝ Տիար ԵՐՈՒԱՆԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, որուն կրնաք լիմն մեր գրասենեակներուն մէջ, ի Յօշ փողոց, կամ վրանաքաղաք. Պ Սոսիֆան խաբարները գրասենեակը, ուր ի գիւրդութիւն լարգելի յաճախորդայ մեր ընկերութեան պատասխանատու բժիշկը ձրի պիտի դարձանէ աչքի հիւանդութիւններ:

THE ROYAL MAIL LINE

ՕՐԵԸԼ ՄԵՅԼ ԼԱՅՆ

Խաթըն ՄԵՍ Իթերաւանիւն Էֆրէտ Լայն

Կանոնաւոր երթելի՝ Պէլսոյ — Բիւր — Մարսէլ. Անգլիական ճարտասանք ընկերութեան «Խիւրի» Մէտիթերանիէն Էֆրէտէս Լայնի ընդ եւ մաւր նաւերով —

Պէլսոյն Մարսէլ 6 օրէն Ա. Բ. Գ. կարգի ամենահանգստէ գապիներով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով համարող բոլոր համարողներու հանգիստը ապահովուած է:

Ունի նաւերով ինչպէս Մարսէլի, եղնպէս Մարսէլի վրայ յով Շէրպոնի 6 անկողն աշխարհահայկ Ռօյալ Մէլ Լայնի հսկայ եւ հանգստաւէ նաւերու համարող եւ կ'ընդունիմք, Հաւաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար — Բերմանայի, Պանամայի, Բիւր Եւ Նաւէլի, Սանթոսի, Մոնթէվիտէի եւ Պալէստինայի միջով համար:

Համարողներ կ'ընդունիմք նաեւ Նիւ Եօրի, Գուպայի, Մեքսիկայի, Վեկուալայի, Հայթիի, Կուէթիայի եւ կեղտնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար:

Քէլսերու մէջ, մեր հայկական բաժնի գործակալն է Պրն. Գրիգոր Նուրխանեան որուն որպանեակին մէջ տեղի ունենան ամէն առաւօտ ժամը 6 — 8ը աչքի դարձանումներ, գրասենեակի բժիշկին՝ Տօրթ. Միւր. Էլ Շիւրանի կողմէ:

Աւելի տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար հասցեցէի դիմել՝

Ալբերկ Յօշ.

Պէլսոյ

Փոստարկի 805

Թէլֆօն 9,06

Ռօյալ Մէլ Լայնի եւ Խաթըն Մէտիթերանի

Էֆրէտէս Լայնի Սմերիոյ և Լիբանանի

Էնդհանուր ներկայացուցիչին

Ա. ՊԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Ե. ՃԻՏԷՃԵԱՆ

Ներին բժիշկ Լմերիկեան հիւանդանոցներ ու վիրարութեան բաժնի

Դաստիարակ Ամերիկեան համալսարանի վիրարութեան դասընթացի:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ, իր Մընէթ Էլ Հիւսնի դարձանոցն մէջ, ք. 82

Կիրակի օրեր, առանց խնդրանքի ամէն ազգի աղիւսներուն համար ձրի:

ՏՕՔԹ. Ա. ՊԵՋՃԵԱՆ

Բժիշկ — ՎԻՐԱՐՈՅԺ

ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

Նախկին բժիշկ Պոլսոյ Ամեր. հիւանդանոցի և Պոլսոյ Կարմիր Նաշի

Հասցէ. — Ճան Պրաք, Ֆրանսական Զինուորական հիւանդանոցի հիւսիսային, Թիւ 47

Ընդունելութեան ժամեր՝

7—9 Կ. Ա. 2—6 Կ. Ե.

ՀԱՐԱՐՈՐ ԵՒ ԿԱՅՈՒՄԱՐ ԱՂԲԱՏՆԵՐՈՒՆ ԶՐԻ

ԵՂԻԱ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ — ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Պապ — Բարիս

Անգլիական եւ Ֆրանսական ամենաբարձր կերպարներու պատրաստութիւն, եւ ամենավերջին մօտային համարները կ'աւարտուցործուած առաւելուս:

Համոզուելու համար անգամ մը փորձեցէի եւ անհատապէս գոհ պիտի մնամ:

ՆՈՐ ԿՕՇԱԿԱՐԱՏՈՒՆ

Ս ՈՒՔ Ճ Է Մ Ի Լ

Պանդոկ Բօնալի ետեւի դրան դիմաց Բիւ 56

ԽԱՉԻԿ ԳՐԻԳՈՒՆ

Կը պատրաստէ ամէն տեղի եւ տեսակի ամենավերջին նորաձեւութեան համաձայն կոշիկներ: Պատրաստուցին Ամերիկեան եւ Եւրոպական լաւագոյն կաշիներու տեսակներ:

Գիններ չափաւոր եւ գործը մաւր: Անգամ մը միայն փորձեցէի, ապահովելու համար Ձեր ընտանիքի սեփական կոշիկաւոր:

Դեղարան Խաղաղութեան

Pharmacie de la Paix

Avenue Weygand

ՅՈՒՍԷՓ ԱԼԿԱՏՅԱՆ

Մեր նշանաբանն է մաքրութիւն, աւազութիւն եւ խղճութիւն. հոն կը գտնուի պատրաստ ամէն կարգի դեղեր, ճօրակե Զի, փարմիւրգիի եւ սկզբնի նախ մքեր, Չափաւոր գին:

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

Տեղի ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆ իր աշխատանքը ինչ Մաւրաթի փոխադրած է Բ. Գոմիւրութեան դիմաց, քամվայի գծին վրայ, Բիւ 78 ամէն եկորդ յարնը:

Եւրոպական եւ հայկական ձեռագործ կատարելագործուած աշխատանք, որ գոհացում կուտայ ամենամաւր հաւանքներու:

Ամենավերջին նորաձեւութիւն,

Մաւր կար,

Խղճութիւն գիներ,

Դիմեցէի եւ գոհ պիտի մնամ:

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՐ

Ա Ձ Դ Ա Կ